

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ляпунової Ганни Григорівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3¹ частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України

К и ї в
30 вересня 2026 року
№ 254-2(II)/2026

Справа № 3-236/2026(483/26)

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України у такому складі:

Лемак Василь Васильович – головуючий, доповідач,
Водянніков Олександр Юрійович,
Різник Сергій Васильович,

розглянула на засіданні питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ляпунової Ганни Григорівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3¹ частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Лемака В.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Ляпунова Г.Г. звернулася до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України (конституційність) пункт 3¹ частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), яким встановлено, що кримінальне провадження закривається в разі, якщо не встановлено особу, яка вчинила кримінальне правопорушення, у разі закінчення строків давності

притягнення до кримінальної відповідальності, крім випадків вчинення особливо тяжкого злочину проти життя чи здоров'я особи або злочину, за який згідно із законом може бути призначено покарання у виді довічного позбавлення волі; учасники кримінального провадження мають право заявляти клопотання прокурору про закриття кримінального провадження за наявності передбачених цим пунктом підстав.

1.1. Із матеріалів конституційної скарги вбачається таке.

Ляпунова Г.Г. була визнана потерпілою у кримінальному провадженні № 12022275410000016, відомості про яке були внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань 3 лютого 2022 року, за ознаками кримінального правопорушення, передбаченого частиною першою статті 129 Кримінального кодексу України.

За клопотанням прокурора Новгород-Сіверської окружної прокуратури Коропський районний суд Чернігівської області ухвалою від 23 січня 2026 року закрити вказане кримінальне провадження у зв'язку з невстановленням особи, яка вчинила кримінальне правопорушення та закінченням строків давності притягнення до кримінальної відповідальності за пунктом 3¹ частини першої статті 284 Кодексу.

Вважаючи вказану ухвалу незаконною, Ляпунова Г.Г. оскаржила її в апеляційному порядку. Чернігівський апеляційний суд у складі колегії суддів судової палати з розгляду кримінальних справ ухвалою від 15 квітня 2026 року залишив апеляційну скаргу представника потерпілої без задоволення, а ухвалу Коропського районного суду Чернігівської області від 23 січня 2026 року – без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Першої судової палати Касаційного кримінального суду ухвалою від 14 липня 2026 року відмовив Ляпуновій Г.Г. у відкритті касаційного провадження.

Суб'єкт права на конституційну скаргу, зокрема, стверджує, що пункт 3¹ частини першої статті 284 Кодексу суперечить частині першій, окремим

приписам частини другої статті 3, частині першій статті 8, частині першій, окремим приписам частини другої статті 27, частинам першій, другій статті 55, окремим приписам частини другої статті 64 Конституції України, оскільки не забезпечує справедливого балансу між принципом юридичної визначеності та необхідністю ефективного захисту прав потерпілої особи.

На підтвердження своєї позиції Ляпунова Г.Г. посилається на окремі приписи Конституції України та Кодексу.

2. Розв'язуючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Конституційний Суд України вирішує питання про відповідність Конституції України (конституційність) закону України за конституційною скаргою особи, яка вважає, що застосований в остаточному судовому рішенні в її справі закон України суперечить Конституції України; конституційна скарга може бути подана в разі, якщо всі інші національні засоби юридичного захисту вичерпано (стаття 151¹ Основного Закону України).

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих приписів) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

2.1. Зі змісту конституційної скарги вбачається, що, обґрунтовуючи неконституційність пункту 3¹ частини першої статті 284 Кодексу, Ляпунова Г.Г. вказує, що „оспорювана норма не розрізняє ситуації, коли особу не встановлено внаслідок об'єктивних причин, та ситуації, коли не встановлення особи стало наслідком неповноти, неефективності або несвоєчасності досудового

розслідування“. Таке законодавче регулювання, на думку автора клопотання, допускає втручання у право на судовий захист, має автоматичний характер і не передбачає індивідуальної оцінки обставин справи, оскільки „предметом кримінального провадження було кримінальне правопорушення, безпосередньо пов’язане із реальною загрозою життю та безпеці людини“.

Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України акцентує увагу на тому, що конституційною вимогою реалізації права на звернення з конституційною скаргою є наявність зв’язку між оспорюваним приписом закону України, який, на думку особи, суперечить Конституції України, та застосуванням цього припису в остаточному судовому рішенні в її справі, тобто справі, в якій суди системи судоустрою України розглядали по суті юридичний спір за участю цієї особи.

Автор клопотання, порушуючи питання невідповідності Конституції України (неконституційності) пункту 3¹ частини першої статті 284 Кодексу, не наводить аргументів, як оспорювані приписи Кодексу безпосередньо спричиняють державне втручання у захисну сферу гарантованих Конституцією України права на життя (стаття 27) і права на судовий захист (стаття 55), зосереджуючись на оцінці обґрунтованості застосування цих приписів Кодексу в його справі

Із наведеного випливає, що Ляпунова Г.Г. не навела аргументів, які свідчили б про порушення її конституційних прав саме пунктом 3¹ частини першої статті 284 Кодексу, а отже, не обґрунтувала тверджень щодо його неконституційності в розумінні вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України

„Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Другого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Ляпунової Ганни Григорівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 3¹ частини першої статті 284 Кримінального процесуального кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Другого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ДРУГОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**